

Tjänsteutlåtande

Styrelsen 2025-02-17

Ärendenummer GSHAB-2025-00014 E-post: anders.soderberg@gshab.goteborg.se

Handläggare: Anders Söderberg, vice vd

Telefon: 031-368 54 64

Inriktningsbeslut utdelning 2025

Förslag till beslut

I styrelsen för Göteborgs Stadshus AB:

Inriktningen om hur stor andel respektive dotterbolag ska bidra med till utdelningen, i enlighet med föreliggande tjänsteutlåtande, godkänns.

Sammanfattning

I kommunfullmäktiges budget 2024 – 2026 beslutades om utdelning om 350 mnkr till ägaren och totalt 433 mnkr i koncernbidrag till vissa verksamheter. Göteborgs Stadshus AB (Stadshus) har likt 2024 tagit fram ett inriktningsbeslut om hur stor andel respektive dotterbolag ska bidra med till utdelningen.

Stadshus har utifrån ett antal principer och prioriteringar tagit fram ett inriktningsbeslut som i korthet innebär att uttag ur de bolag som normalt är resultatgivande i den finansiella samordningen tas ut enligt praxis med 50 procent av 2025 års resultat efter finansiella poster. En utdelning med 140 mnkr tas ur Göteborgs Kollektivtrafik AB under förutsättning kommunfullmäktiges beslut i ärendet om ändamålsenlig organisation för trafikant-service- och kollektivtrafikområdet¹. Stadshus inriktningsbeslut lämnas i ofinansierat med 131 mnkr. Det förklaras av att vissa finansieringsmöjligheter behöver utredas ytterligare, att reavinster inte budgeteras och att årets första prognoser kan ge indikation på eventuella resultatförbättringar. I ärendet redovisas eventuella uttagsmöjligheter från bolag som normalt inte ingår i den finansiella samordningen. Om styrelsen vill att dessa möjligheter ska utredas vidare kan uppdrag lämnas till Stadshus.

Styrelsen informeras vid ordinarie uppföljningstillfällen om läget. I samband med det kan Stadshus under året återkomma till styrelsen i frågor om vägval eller med förslag om uttag som bedöms kräva kommunfullmäktiges ställningstagande.

Förändrade förutsättningar under året kan innebära att inriktningsbeslutets relevans avtar i takt med att bolagens ekonomiska utveckling under året konkretiseras från budget till utfall. Först i Stadshus förslag till Bokslutsdispositioner 2025 i oktober tydliggörs ett sannolikt scenario för Stadshuskoncernens finansiella samordning.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Bolagets bedömning framgår av ärendet som i sin helhet avser ekonomi, finansiell samordning och utdelning.

¹ Göteborgs Stadshus AB 2025-01-20, § 6, GSHAB-2019-00051

Bedömning ur ekologisk och social dimension

Bolaget har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån dessa dimensioner.

Ärendet

Detta ärende utgör ett svar på åtagande i Budget 2025 för Göteborgs Stadshus AB att ta fram ett inriktningsbeslut om hur stor andel respektive dotterbolag ska bidra med till utdelningen.

Beskrivning av ärendet

Bakgrund

I kommunfullmäktiges budget 2025-2027 anges att utdelningen från Stadshus skall vara 350 mnkr. Vidare fastslogs storleken på kapitaltillskott (koncernbidrag) till Göteborgs Stadsteater AB (Stadsteatern), Got Event AB (Got Event) och Business Region Göteborg (BRG), som genom sina kommunala ändamål inte anses ha förutsättningar att finansiera sin verksamhet, till sammanlagt 433 mnkr. Totalt innebär det ett uttag om 783 mnkr vilket är 396 mnkr (-34 procent) lägre än 2024 års samlade krav på uttag ur bolagen. Uttaget motsvarar cirka 6 procents avkastning på insatt kapital inklusive ansamlade vinstmedel i bolagen exklusive insatt kapital i Framtidenkoncernen som inte bidrar till utdelning och finansiering av vissa verksamheter.

I kommunfullmäktiges budget 2025–2027 under avsnittet Ekonomi beskrivs motiven bakom den utdelningsnivå som ägaren förväntar sig 2024:

”För 2025 budgeteras utdelningen att sjunka till 350 miljoner kronor. En fortsatt relativt hög utdelning är nödvändig i den ansträngda ekonomiska situation som Göteborg och omvärlden befinner sig i. Samtidigt kommer investeringar i bolagssektorn behöva ske för att kunna genomföra den gröna omställningen. Under många år har bolagen gjort stora överskott och har förhållandevis högt eget kapital. Detta innebär att det finns möjlighet att tillfälligt göra ett uttag även 2025. Från år 2026 är bedömningen att utdelningen kommer vara 150 miljoner kronor.”

I Stadshus budget 2025 redogörs för ovan utdelning och koncernbidrag och bolaget åtog sig att likt 2024 ta fram ett inriktningsbeslut om hur stor andel respektive dotterbolag ska bidra med till utdelningen.

Inriktningsbeslutet syftar till att skapa beredskap för hur beslutad utdelning kan tillskapas för 2024 med likvidreglering 2025. Det syftar också till att bidra till förutsägbarhet för stadens bolag.

Finansiell samordning 2024 samt scenario för 2025

Finansiell samordning

I Stadshus ägardirektiv (kapitel 2 § 3 och §§ 15–17) framgår att bolaget ska svara för finansiell samordning inom Stadshuskoncernen. Den finansiella samordningen omfattar att upprätta koncernbokslut och lämna uppföljningsrapport på strategisk nivå, ansvara för att skattebelastningen i första hand sker hos koncernmoderbolaget och att lämna förslag till kommunstyrelsen om Stadshuskoncernens ekonomiska justeringar. Med ekonomiska justeringar avses finansiering av utdelning och beslutade kapitaltillskott (koncernbidrag). Från och med 2023 ingår även Stadshus möjlighet att optimera Stadshus låneportfölj och

därmed möjliggöra en återbetalning av hela eller delar av bolagets förvärvslån i takt med att de förfaller i den finansiella samordningen (KF 2023-04-27, § 24, SLK-2023-00158).

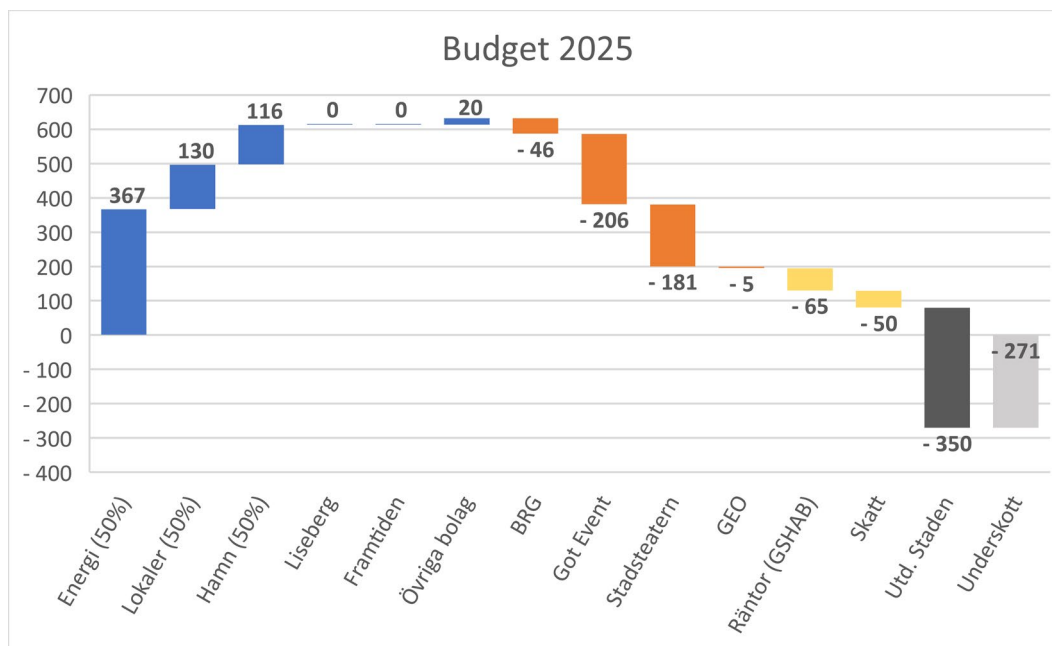
Stadshus finansiella samordning har de senaste åren tagit sin utgångspunkt i en praxis där Stadshus föreslagit uttag från de resultatgivande klustren Energi, Hamn och Lokaler (exklusive Älvstranden Utveckling AB) om 50 procent av resultat efter finansnetto i koncernbidrag till Stadshus. Framtidenkoncernen, Liseberg AB och övriga bolag lämnar koncernbidrag motsvarande skattesatsen i skattesamordningssyfte baserat på sina skattemässiga resultat. Uttag från de resultatgivande klustren används, tillsammans med kassaflöden från skattesamordningen, till att finansiera de bolag som inte har förutsättningar att skapa resultatomräskiga överskott i sina verksamheter samt till att finansiera utdelning till ägaren, Gothenburg European Office (GEO), Stadshus räntekostnader och Stadshuskoncernens samlade skatteposition.

För 2024 lämnade Stadshus en utdelning till ägaren om 750 mnkr beslutat i kommunfullmäktiges budget samt sammanlagt 429 mnkr i koncernbidrag till BRG, Got Event och Stadsteatern. Det finansierades genom uttag enligt praxis från resultatgivande bolag/underkoncerner Energi, Hamn och Lokaler (exklusive Älvstranden Utveckling AB) om 50 procent av resultat efter finansnetto. Utöver de togs ett uttag ur Göteborgs Stads Parkerings AB (Parkeringsbolaget) om ytterligare 50 procent av resultatet samt en utdelning om 596 mnkr. Under 2024 har även, efter kommunstyrelsens beslut om bokslutsdispositioner 2023, amorterats 826 mnkr i syfte att optimera Stadshuskoncernens låneportfölj och därigenom undvika omläggning av externa förvärvslån samt sänka Stadshuskoncernens samlade räntekostnad.

Scenario finansiell samordning 2025

De resultatgivande bolagen som bidrar i den finansiella samordningen rapporterar sammanlagt budgeterade resultat för 2025 som är cirka 50 mnkr högre jämfört utfallet 2024 rensat för extraordinära poster. Samtidigt har koncernbidrag och bedömd skattekostnad ökat medan Stadshus räntekostnader minskat något. Förmågan att finansiera beslutade koncernbidrag bedöms fortsatt vara ansträngd.

Utifrån bolagens inlämnade budgetar har ett scenario för den finansiella samordningen, som bygger på tillämpad praxis, tagits fram i syfte att skapa en bild av uttagsbehov utöver praxis. Scenariot visar att med 50-procentiga uttag ur resultatgivande bolag är det ytterligare behovet 271 mnkr. Totalt visar scenariot att det krävs ett uttag på 903 mnkr inklusive finansiering av GEO enligt beslut i kommunfullmäktiges budget, Stadshus räntor och Stadshuskoncernens samordnande skattekostnad.

Förslag till inriktningsbeslut

Inriktningsbeslutet tar sin utgångspunkt i ovan redovisat scenario för den finansiella samordningen 2025. Det finns flera olika möjligheter att möta kommunfullmäktiges beslut om uttag. I syfte att skapa förutsägbarhet, transparens och konsekvens i inriktningsbeslutet föreslås det utgå från de principer och prioriteringar som beskrivs nedan:

1. Uttag av medel med utgångspunkt i praxis som beskrivits ovan, metodik och verktyg som normalt används i den finansiella samordningen vad avser ekonomiska justeringar och skattesamordning.
2. Uttag av medel utöver praxis tas där det ur ett Stadshuskoncernperspektiv är mest kostnadseffektivt och
 - i **första** hand från bolag som normalt bidrar med resultat och kassaflöden i den finansiella samordningen,
 - i **andra** hand från övriga bolag som kommunfullmäktige har full rådighet över och
 - i **tredje** hand uttag ur bolag som kräver beslut som kommunfullmäktige inte har full rådighet över. Exempelvis delägda bolag som de regionala och Göteborgs Spårvägar eller Försäkrings AB Göta Lejon som har Finansinspektionen som tillsynsmyndighet.
3. För varje grupp av bolag enligt ovan prioriteras uttag enligt följande:
 - a. Uttag ur bolag med fritt eget kapital från ansamlade vinstmedel med hänsyn tagen till tillgång till fritt eget kapital, soliditet och investeringsbehov.
 - b. Uttag ur bolag med återhämtningsförmåga vad avser resultat och kassaflöden.

- c. Uttag ur bolag med likviditet i syfte att undvika omedelbar lånefinansiering.
- d. Uttag ur bolag som i princip kräver omedelbar lånefinansiering. Lånefinansierade uttag prioriteras till där det vid var tid är fördelaktigast ur ett koncernperspektiv. Hänsyn ska tas till räntekostnader, betalningsförmåga från löpande kassaflöden och avdragsrätt för räntor.
- e. Uttag ur bolag genom upplösning av obeskattade reserver som innebär en skattekostnad som likviditetsmässigt annars kunde skjutas framåt.

Inriktningsbeslut

Nedan redovisas ett förslag till inriktningsbeslut om hur stor andel respektive dotterbolag ska bidra med till utdelningen som bygger på ovan redovisade principer och prioritering.

Behov

Inriktning	Belopp (mnkr)
Behov (enligt ovan redovisade scenario som utöver utdelning och beslutade koncernbidrag även inkluderar beslutad finansiering av GEO, Stadshus räntor och Stadshuskoncernens samordnande skattekostnad.)	- 903

Finansiell samordning enligt praxis

Den finansiella samordningen 2025 planeras med inriktningen att tillämpa praxis med uttag från de resultatgivande klustren Energi, Hamn och Lokaler (exklusive Älvstranden Utveckling AB) med 50 procent av resultat efter finansnetto i koncernbidrag till Stadshus. Framtidenkoncernen, Liseberg AB och övriga bolag, lämnar koncernbidrag motsvarande skattesatsen i skattesamordningssyfte baserat på sina skattemässiga resultat.

Inriktning	Belopp (mnkr)
Återstående behov	- 903
Finansiell samordning enligt praxis	
Göteborg Energi 50 procent av resultat efter finansiella poster enligt praxis (bolagets budget 2025).	304
Lokaler Higab & Parkeringsbolaget 50 procent av resultat efter finansiella poster enligt praxis (bolagets budget 2025).	55
Parkeringsbolaget 50 procent av resultat efter finansiella poster enligt praxis (bolagets budget 2025).	75
Göteborgs Hamn 50 procent av resultat efter finansiella poster enligt praxis (bolagets budget 2025).	116
Övriga bolag skattesamordning	20
SUMMA FINANSIELL SAMORDNING ENLIGT PRAXIS	633
Återstående behov	-271

Uttag utöver praxis

Samtliga bolag som är resultatgivande i den finansiella samordningen har ett fritt eget kapital som har sitt ursprung i ansamlade vinstmedel. Bolagen har också en soliditet på ett betydligt avstånd från den miniminivå som anges i ägardirektiven. Parkeringsbolaget har även efter 2024 års utdelning, extra uttag och kommande upplåning under 2025 en synlig soliditet på 44 procent vilket är betydligt högre än jämförbara bolag.

De resultatgivande bolagens sammanlagda budgeterade omsättning och budgeterade resultat är 50 mnkr högre jämfört utfall 2024 exklusive jämförelsestörande poster. Bolagens rörelsemarginal i budget för 2025 är 30 procent i Göteborgs Hamn, 25 procent i Higab och 23 procent i Parkeringsbolaget. Göteborg Energi har budgeterat en rörelsemarginal på cirka 11 procent.

Samtliga resultatgivande bolag står de närmaste åren inför stora re- och nyinvesteringar. Enbart 2025 uppgår planerade investeringar i de resultatgivande bolagen till 4,6 miljarder kronor. Dessutom har beslut tagits att göra uttag och utdelningar ur Higab, Parkeringsbolaget och Göteborg Energi under 2023–2024 som överstiger praxis vilket minskat bolagens soliditet och självfinansieringsförmåga.

Bolagen har en intjäningsförmåga som över tid möjliggör för dem att bidra till uttag men med växande balansräkningar och på helheten marginella resultatförbättringar minskar lönsamheten mätt som räntabilitet på totalt kapital. Med bakgrund av detta föreslår Stadshuset att inriktningen bör vara att uttaget ur Göteborg Energi, Göteborgs Hamn, Higab och Parkeringsbolaget begränsas till praxis men att det, av skäl som redovisas nedan, behöver finnas en beredskap för att ett extra uttag kan komma att krävas.

Bland de bolag som normalt inte bidrar med resultat och kassaflöden i den finansiella samordningen och som kommunfullmäktige har full rådighet över är det flera bolag som har ett utdelningsbart eget kapital men som är nettolåntagare, vilket innebär att ett uttag behöver lånefinansieras.

Stadshuset styrelse behandlade på styrelsemöte 2025-01-20 bolagets återskott av ärendet Redovisning av uppdrag avseende ändamålsenlig struktur för verksamhet inom trafikant-service- och kollektivtrafikområdet. Styrelsen beslutade föreslå kommunfullmäktige att ge Göteborgs Kollektivtrafik AB (GSKAB) i uppdrag att fatta beslut om en utdelning på 140 mnkr. Vidare beslutades att föreslå kommunfullmäktige att ge Stadshuset i uppdrag att vid lämplig tidpunkt tillse att övriga likvida restposter delas ut till Göteborgs Stadshuset AB från Göteborgs Stads Kollektivtrafik AB, GS Buss AB och GS Trafikant-service AB. Vid årsskiftet 2024 hade GSKAB och GS Buss AB likvida medel exklusive föreslagna utdelning på cirka 30 mnkr. Under förutsättning av att kommunfullmäktige ställer sig bakom Stadshuset förslag föreslås att utdelningen från GSKAB och eventuellt ytterligare likvida restposter enligt ovan ianspråk tas för utdelning till Göteborgs Stad.

Inriktning	Belopp (mnkr)
Återstående behov	- 271
Göteborgs Kollektivtrafik AB utdelning	140
Återstående behov	- 131

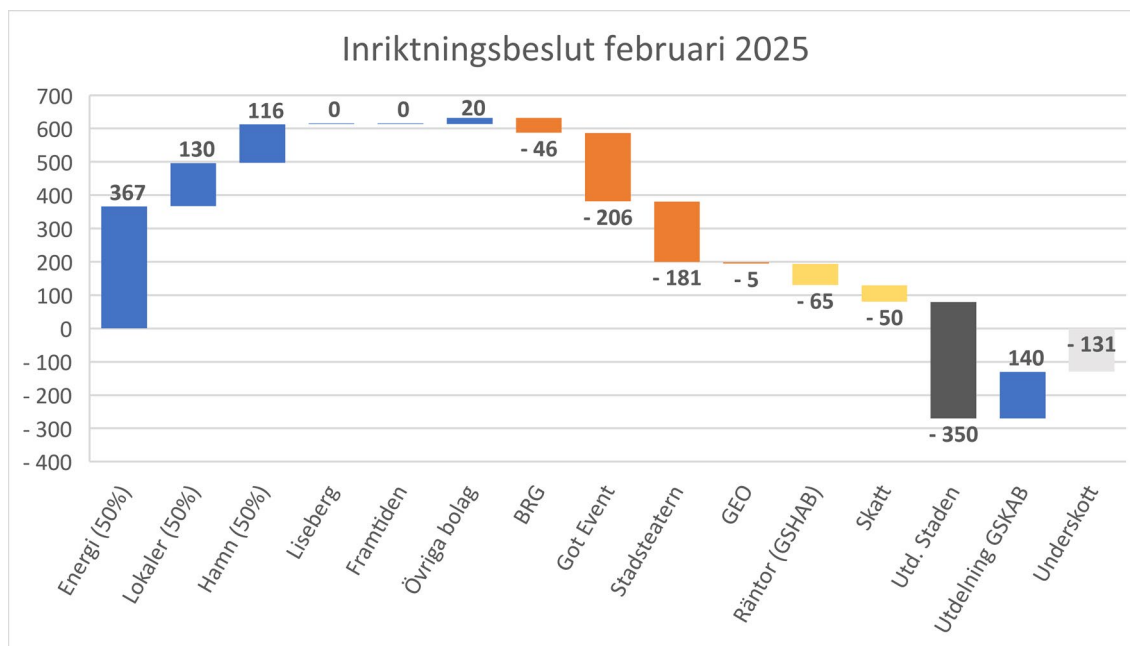
Det finns möjlighet att 2025 års tillgängliga kassaflöde från den finansiella samordningen kan hantera en del av det återstående behov som redovisas ovan men det behöver klargöras ytterligare. Det är till exempel ännu för tidigt att kunna bedöma när och hur mycket av återstående medel efter avvecklingen av GSKAB och GS Buss AB som redovisats ovan som är möjligt att ianspråka under 2025. Vidare behöver under året fortsatt klargöras under vilka förutsättningar skattemässiga engångseffekter i Liseberg AB kan ge kassaflödesmässiga effekter i Stadshus skattesamordning 2025. Det är för tidigt att ge en beloppsmässig indikation, men kassaflödet bedöms i sammanhanget inte vara oväsentligt även om det inte hanterar hela det återstående behovet.

Utöver ovan finns möjlighet att lösa upp obeskattade reserver i Göteborgs Stads Leasing AB men det innebär, utöver finansiering med lån, en skattekostnad som likviditetsmässigt annars kunde skjutas framåt.

Redan i föregående års inriktningsbeslut nämnde Stadshus möjligheten att göra uttag utan lånefinansiering ur Försäkrings AB Göta Lejon, som har en högre så kallad solvens än vad försäkringslagstiftningen kräver. 2024 förstärktes solvensen ytterligare genom bolagets positiva resultat om cirka 50 mnkr. Ett eventuellt uttag behöver föregås av förändringar i bolagsordningen och ett godkännande av Finansinspektionen. Vidare nämndes föregående år möjligheten till ett eventuellt uttag ur moderbolaget Förvaltnings AB Framtiden, som inte omfattas av Lag (2010:879) om allmännyttiga kommunala bostadsföretag (Allbolagen). Bolaget har intjäningsförmåga och ett omfattande fritt eget kapital med ursprung i avyttringar på 1990-talet. Stadshus konstaterade under 2024 att Förvaltnings AB Framtiden under lång tid tagit utdelning ur bostadsföretagen utifrån Allbolagens bestämmelser. Det finns inget som hindrar att ägaren beslutar att tidigare eller kommande utdelning går vidare till ägaren. Med nuvarande statslåneräntenivå uppgår utdelningsmöjligheten 2025 till cirka 5 mnkr givet att utdelningsnivån inte överstiger hälften av bolagets resultat för föregående räkenskapsår. Eventuella större uttag kopplat till ovan historiska avyttringar och ackumulerade utdelningar från bostadsföretagen skulle behöva finansieras genom lån.

Stadshus har inte utrett möjligheterna att göra ett eventuellt uttag ur de regionala bolagen. För det delägda Göteborgs Spårvägar AB finns avtalsmässiga förutsättningar att ta upp en dialog om uttag med Västra Götalandsregionen då parterna vid avtalets tecknande var överens om att bolaget var överkapitaliserat och att det egna kapitalet skulle justeras ned. Nuvarande situation innebär att Göteborgs Stad utan ersättning finansierar bolaget som enligt avtal ska intäktsfinansieras av Västtrafik.

Med bakgrund av ovanstående fortsatta utredningsbehov och andra redovisade möjligheter väljer bolaget i det här skedet att lämna ett inte fullt ut finansierat scenario för den finansiella samordningen 2025.

Stadshus bedömning

I kommunfullmäktiges budget 2025–2027 konstateras att en fortsatt relativt hög utdelning är nödvändig i den ansträngda ekonomiska situation som Göteborg och omvärlden befinner sig i. Kommunfullmäktige gör bedömningen att det finns möjlighet att tillfälligt göra ett uttag även 2025. Kommunfullmäktige konstaterar vidare i kommunfullmäktiges budget att investeringar i bolagssektorn kommer behöva ske för att kunna genomföra den gröna omställningen, men gör samtidigt bedömningen att bolagen under många år har gjort stora överskott och har förhållandevis högt eget kapital varför det finns möjlighet att tillfälligt göra ett uttag även 2025.

I stadsledningskontorets budgetförutsättningar 2025–2027 gjordes bedömningen att 255 mnkr i kassaflöden från 2025 års resultat saknas för att kunna lämna en utdelning på 350 mnkr. Den bedömningen låg väl i linje med nuvarande scenario (-271 mnkr). För 2026 och 2027 lämnades då en osäker bedömning om utdelningsmöjligheten från löpande kassaflöden till 150 mnkr respektive 60 mnkr.

Stadshus förslag till inriktningsbeslut saknar 131 mnkr för att balansera. Även om de utredningar som beskrivits i ärendet och avvecklingen av GSKAB och GS Buss, givet kommunfullmäktiges beslut enligt förslag, leder fram till att ytterligare kassaflöden kan bidra så kommer vägval krävas för att möta kommunfullmäktiges krav. Utöver att göra större uttag ur de resultatgivande bolagen pekar ärendet på möjligheter i andra hel- eller delägda bolag. Om styrelsen vill att dessa möjligheter ska utredas vidare kan det ske genom uppdrag till Stadshus.

Stadshus har fritt eget kapital och möjlighet att finansiera utdelning via lån men så länge Stadshus har externa så kallade förvärvslån så behöver även en sådan finansiering ske via externa lån för att erhålla avdragsrätt för räntekostnaden. Då Stadshus inte har någon egen extern intjäningsförmåga belastas det löpande resultatet från bolagen av de räntekostnader och eventuella minskade skatteavdragsmöjligheter som uppkommer av dessa lån varför

det är Stadshus bedömning att ytterligare förvärvslån för att finansiera utdelning bör undvikas.

Stadshus gör översiktligt bedömningen att det ännu är för tidigt på året för att kunna bedöma bolagens möjligheter att överträffa beslutade budgetar för 2025. Utvecklingen under året kan innebära resultatförbättringar som förbättrar utgångsläget. I bolagens budgetar återfinns exempelvis inte eventuella reavinster från avyttring av tillgångar.

Både med bakgrund av de uttag över praxis som gjorts de senaste åren samt med bakgrund av de investeringsbehov som föreligger är det rimligt att som utgångspunkt följa praxis för Göteborgs Energi, Göteborgs Hamn och för Lokalkoncernen så att de får tydliga finansiella förutsättningar för sin planering inför 2025. Samtidigt gör Stadshus tolkningen att kommunfullmäktige genom sin bedömning öppnar upp för möjligheten att frånga praxis för den finansiella samordningen och ta ett högre uttag ur de resultatgivande bolagen än 50 procent av bokföringsmässigt resultat. Parkeringsbolagets soliditet och intjäningsförmåga har fortsatt en särställning jämfört övriga resultatgivande bolag men större uttag innebär generellt att planeringsförutsättningarna försämrats, egenfinansieringen av investeringar minskar och soliditeten sjunker.

Stadshuskoncernens ekonomiska utveckling redovisas i den ordinarie uppföljningen och i månadsuppföljning februari, maj och oktober. Stadshus styrelse får ekonomisk rapportering för Stadshuskoncernen vid samma tillfällen med uppdaterade scenarier för den finansiella samordningen från och med Delårsrapport mars.

Stadshus förslag till ekonomiska justeringar lämnas till kommunstyrelsen under oktober i ärendet Bokslutsdispositioner 2025. Utöver inriktningsbeslutet utgår det från de årsprognoser som bolagen lämnar i Delårsrapport augusti samt de skatteprognoser som bolagen levererar in.

Stadshus kan under året komma att återkomma till styrelsen i frågor om vägval eller med förslag om uttag som bedöms kräva kommunfullmäktiges ställningstagande.

Eva Hessman

Vd, Göteborgs Stadshus AB